

Slovenska šola v Št. Rupertu pri Velikovecu.

— — klep, nategnem drugikrat, klep, zopet klep, klep, klep! Kakov je ta bes? Pregledam — vse je v redu, denem drugo kapico gori, hm, zopet klep! — — pogledam zajce, a zajci okrog mene, ne bojé se me nič, pa plešejo, kolikor morejo z onimi dolgimi, kosmatimi nogami. Nù, kaj takega nisem slišal še svoj živni dan. Marko, kaj je to? Ne znam, kako je prišlo, klobuk se mi je privzdignil sam, takó so se mi oščetinili lasje, butil sem svoj pihalnik v one zajce, pa béži Marko, béži, kolikor so me noge nesle. Bežim, bežim, kar začutim nekaj za seboj, smuknilo je na moj hrbet. Ogledam se, hm imel sem kaj videti! Živ jarčiček mi je sedel na hrbtu, dobro se še spominjam dolgih rogov in pa šilaste, kosmate brade — sama peklenska hudoba je bila, Bog

imel dve veliki luknji, od hudobčevih nog: če sem ju zašil po dnevu, bili sta drugega jutra zopet predrti. Nisem ju mogel zakrpati. Tistega mi pa nobeden ne dokaže, da niso takrat zajci plesali in da me ni hudobec jahal, za kazen, ker nisem spoštoval badnjega večera. Hvala Bogu, da sem ostal živ!“

Baš je hotel gospod z Dunaja nekaj izpregovoriti, ko sta se oglasila v bližini naša dva lovska psa: Kotež in Židov — spodila sta zajca. Nù, ko začuje lovec tako muziko, pozabi vse; odhiteli smo vsak na svoje mesto, o Markovi pripovedki pa nismo več razpravljali.

Bila nam je sreča mila: ko smo se proti večeru domov vračali, nosil je vsak svojega zajca — Lukežičev Marko pa še celó dva. Kaj se hoče, bil je star in izkušen lovec.

nas je varuj! Ej, Marko, vidiš kazen božjo, zakaj loviš v badnji noči! Napravil sem v naglici križ, velik, da bi se ž njim zadovoljila tudi stara Doltarca, vzkliknil: „Od mene, peklenska pošast!“ in jo treščil ob tla. In zopet Marko béži, beži! Še ozreti se si nisem upal. Kakó je bilo potem, ne vem: to vem, da so me našli nezavednega ljudje blizu cerkve, ko so se vračali od polnočnice.

Že je davno ozelenelo drevje in polje se je nakitilo s pisanimi rožicami, ko sem okrevl. Govorili so, da se mi je mešalo, in res nisem bil nekoliko mesecev pri sebi. Na suknji sem

Svojemu ptiču.

(V Bohinju.)

Preljubi moj ptiček, kako se počutiš,
Kakó ti kaj drôbence bíje srce
Na oknu neznane ti sobe? Mar slutiš,
Da zopet drugé sva, oh, daleč drugé?

V samôtnem Bohinji, kjer beli snežniki
Dotikajo skoro se modrih nebes,
Pastirjev planinskih odmevajo kliki,
Zvonôvi od črede pozvanjajo vmes.

Kjer Bistrice vali se pénijo čili,
Kjer jezera temno počiva okó — —
A kaj bi te govori moji bodrili!
Ti poješ, kot nékdaj, glasno in lepó.

Ti poješ ob meni, kot pel si pred leti,
Ko zrla pred sabo sva vinske goré,
Le redko zelenje na skalnatem sveti,
Šumôta nobenega bistré vodé.

Ti poješ ob meni, kot pel si ob časi,
Ko v Láhino nama pogled je strmel;
Na njenem pobrežju so slavčevi glasi
Zveneli, ko solnčni je žarek zašel.

Ti poješ ob meni, kot pel si za dôbe,
Ko gledala cerkev sred belih sva hiš,
Ob hramu cerkvenem ovenčane grôbe,
Na grobih ovenčanih kamen in križ.

Ti pel si, jaz s tabo mladosten sem peval,
Kar vselej mi vèlel nemirni je duh;
In kakor jaz tvojega nisem umeval,
Ni mojega petja umeval tvoj sluh.

A naj mladoletje sijalo je z neba,
Naj ljuto vršal je jesenski vihár,
Naj cvetje morila je strupna ozeba —
Vir pesmij ni nama usahnil nikdár.

In pela še bodeva v glasu nekdanjem,
Še pela, da v smrti zajameva mir.
Ne v lepi prirodi, ne v svetu zunanjem,
V najnotranjih prsih kipí nama vir.

Anton Medved.

Ob stoletnici Riharjevega rojstva.

(Spisal J. Levičnik.)

(Konec.)

Sedaj pa še kaj drugega! V koliki meri se dandanes po slovenskih cerkvah še pojó Riharjeve skladbe, pač ne morem določno povedati. A trditi menda smem, da se Riharjeve skladbe preveč zanemarjajo in da se s tem zaslužnemu možu dela krivica. Nemški skladatelj Jan. Mih. Haydn je svoj mašni napev „Pred stolom Tvoje milosti“ sestavil pred več nego sto leti. Dunajčani n. pr. imajo toliko spoštovanja in vneme do te skladbe, da omenjeno pesem malone vsak dan slišiš v dunajskih cerkvah. Oglejmo si pa Riharjev mašni napev: „Bog, pred Tvojim veličastvom“, in izrecimo po vesti in pravici: Katera maša je lepša? Ako Riharjeva ni lepša, slabejša pa gotovo tudi ni. In vendar je bajé na moč potisnjena v kót. Žalostno! Kar pa se godi s cerkvenimi pesmami Riharjevimi, godi se še v večji meri z njegovimi svetnimi skladbami. Že več let zasledujem po časnikih, kaj se bo pelo pri raznih koncertih; marsikaterega skladatelja duševni plod sem našel postavljen na „dnevni red“: jedino le Riharja prezira vse. Ali bi ne bilo prav, da bi se bila letos ob stoletnici Riharjevi spomnila domačega skladatelja naša sicer tako vrla „Glasbena Matica“? Njegova napeva *Savici* in *Peričnik* bi pač niti doma niti drugodi ne delala Slovencem sramote.

Ako primerjamo sedanje skladbe z Riharjevimi: ali so res toliko boljše, da smemo zaradi njih pozabiti Riharja? Ali je res ta ali oni izmed današnjih slavljencev presegel Riharja? — No, o tem dovolj! Upamo trdno, da pride čas, ko bodo njegove skladbe med našim narodom zopet oživele ter zadobile vnovič spodobno veljavo.

Ako si ogledamo Riharja še po drugih stranéh, vidimo ga povsodi moža na pravem mestu. Ako so kje potrebovali dobrega svêta za napravo novih orgel ali njih popravo, ali če so si kje želeli omisliti nove zvonove, obrnili so se k Riharju za dober svêt. Pa ne le z dobrim svêtom je stal v takih potrebah rad na strani, ampak posegel je vmes tudi rad z lastno roko. Orgle šenklaške cerkve je po večjem le on sam uglaševal. Da, — polotil se je celó poprave in pa uglaševanja zvonov. V Polhovem Gradcu so bili napravili velike nove zvonove. Kajpada je Rihar želel za svoj rojstveni kraj kaj izvrstnega. A liv se v harmoniji ni bil popolnoma posrečil, kar je Rihar potem s piljenjem izpopolnil, kolikor se je pač dalo.

Ptují pevci in godbeni umetniki so se radi oglašali pri Riharju, kadar so prišli v Ljubljano. Jedenkrat n. pr. se je izkazoval vpríčo njega neki umetnik na novem, po njem izumljenem muzičnem orodju; drugikrat pa so koncertovali pred njim neki tirolski pevci. — Tudi drugim ptujim gospodom, čeravno ne vselej duhovnikom, je bilo Riharjevo stanovanje rado odprto. Zlasti jednega dogodka ne smem prezreti. Za časa, ko je bil pok. provikarja dr. Ig. Kno-bleharja srednje-afrikanski misijon na vrhuncu svoje slave, je bila vkljub očividne gotovosti, da ondotno podnebje nikakor ne ugaja Evropcem in osobito ljudem naših krajev, vendar vnema za taistega in njegovo vdeležbo med našim narodom prav zeló velika. Leta se sicer ne spominjam več natančno, kdaj se je odpravljala večja ekspedicija naših rojakov in tudi nekaj Tirolcev v notranjo Afriko, toliko pa vem, da se je pred odhodom iz Ljubljane zbrala